

Cel projektu

Celem projektu będzie zbadanie roli sztuki w rewitalizacji miast przemysłowych na podstawie trzech przypadków: Inicjatywy Wächterhäuser w Lipsku (Niemcy) projektu SPOT w Koszycach (Słowacja) oraz undergroundu w Łodzi (Polska). Głównym celem projektu jest opisanie miasta jako miejsca wielorakich form organizacji, mobilizacji i wytwarzania praktyk przestrzennych oraz tożsamości mieszkańców składających się na performans. Przyjęty sposób opisywania zjawisk – odmienny od powszechnie przyjętego zrozumienia transformacji miasta jako administrowanego, planowanego procesu wyprowadzania obszarów miejskich z kryzysu – pozwala opisać działania artystyczne jako formę „ożywienia” miasta.

Jakie badania będą realizowane w projekcie

Kluczowe dla prowadzonych badań będzie opisanie czterech przypadków, w których sztuka stała się elementem sprawczym w przekształcaniu miejskiej codzienności. Uwzględnione zostaną działania w europejskich miastach przemysłowych niemających na swoim terenie ważnych instytucji politycznych i gospodarczych – czyli takich, dla których pustka związana ze zniknięciem przemysłu okazała się dotkliwa i wymagała znalezienia nowego pomysłu na miasto. W każdej z lokalizacji zbadany będzie pojedynczy problem. Zostanie on rozpoznany w czasie wyjazdów badawczych, obejmujących zebranie informacji w formie wywiadów, przeprowadzenie kwerendy, wykonanie dokumentacji fotograficznej miejsca oraz uzupełnienie i zweryfikowanie faktografii dotyczącej wybranych działań w oparciu o inne dostępne na miejscu źródła. Na podstawie zebranych w ten sposób materiałów zachodzące w mieście zjawiska zostaną opisane z wybranej perspektywy.

Powody podjęcia tematyki

Praca będzie miała wartość w zakresie badań nad sztuką, ponieważ wymienione działania artystyczne nie doczekały się jeszcze opracowania uwzględniającego przyjętą perspektywę badawczą. Rozpoznane przypadki wydają się szczególnie interesujące ze względu na złożoność procesu i nieoczekiwane efekty. Zostały one wybrane na podstawie dostępnej literatury naukowej i materiałów publicystycznych oraz wcześniejszych wizyt w badanych miastach lub kontaktów z praktykującymi w nich artystami i organizatorami. Przypadki są zróżnicowane pod względem rodzajów artystycznej aktywności: od architektury, poprzez akcje site-specific po działania artystyczne z udziałem lokalnych społeczności. Łączy je jednak to, że miały na celu przekształcanie codzienności strefy miejskiej ogarniętej kryzysem. Zaproponowane w pracy spojrzenie na te procesy może wzbogacić dyskusję o kierunkach przekształcania miast, a także okazać się użyteczne dla badaczy, aktywistów miejskich, władz samorządowych i innych osób zajmujących się praktyką rewitalizacyjną.